SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRƯỜNG THPT BÌNH CHIỂU

KÌ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG
KHÓA THI NGÀY: 08/10/2022
Môn thi: Hóa học 11
Thời gian: 120 phút, không kể thời gian phát đề
(*Đề thi có 02 trang*)

Cho nguyên tử khối của các nguyên tố: H=1; O=16; Na=23; Mg=24; Al=27; S=32; Fe=56; Ba =137.

Câu 1. **(2 điểm)** Viết phương trình của các phản ứng (ghi rõ điều kiện) thực hiện dãy chuyển hoá sau:

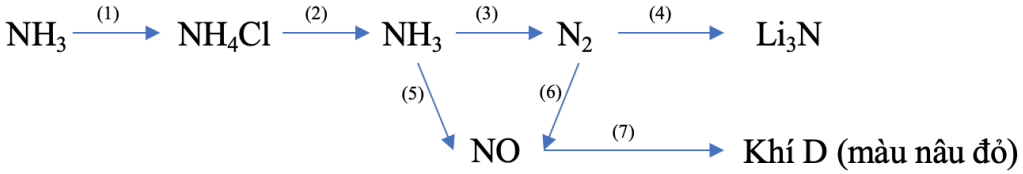

Câu 2 (4 điểm)

2.1. Nêu hiện tượng và viết phương trình phản ứng xảy ra khi cho từ từ dung dịch NH_3 đến dư vào dung dịch $CuCl_2$.

2.2. Chỉ dùng thêm quỳ tím, phân biệt các dung dịch mất nhãn sau: HCl, Na_2CO_3, $BaCl_2$, KNO_3, $Ba(OH)_2$.

2.3. Cho dung dịch X chứa hai muối: $NaNO_3$ và $Ca(NO_3)_2$. Trình bày phương pháp hoá học để tách dung dịch $Ca(NO_3)_2$ ra khỏi dung dịch X.

Câu 3 (2 điểm)

3.1. Tại sao bánh bao lại xốp và có mùi khai?

3.2. Dân gian có câu: "*Lúa chiêm lấp ló đầu bờ / Hễ nghe tiếng sấm phất cờ mà lên*". Bằng kiến thức hoá học, em hãy giải thích câu nói trên.

Câu 4 (1,5 điểm). Có 3 ống nghiệm (kí hiệu là A, B, C) mỗi ống chứa các ion (không trùng lặp) trong các ion sau: Al^{3+}, Cu^{2+}, NH_4^+, Na^+, HCO_3^-, NO_3^-, SO_4^{2-}, PO_4^{3-}. Bằng thực nghiệm người ta thấy rằng:

- Nếu nhỏ lần lượt dung dịch HCl vào 3 ống nghiệm trên thì thấy trong ống C xuất hiện khí không màu, 2 ống còn lại không có hiện tượng.
- Nếu nhỏ lần lượt dung dịch $BaCl_2$ vào 3 ống nghiệm trên thì thấy trong ống A và C xuất hiện kết tủa trắng ống còn lại không có hiện tượng.
- Nếu nhỏ lần lượt dung dịch NaOH đến dư vào 3 ống nghiệm thì thấy:
  + Ống A: xuất hiện kết tủa keo trắng rồi tan hết.
  + Ống B: sủi bọt khí có mùi khai, xuất hiện kết tủa xanh lam.
  + Ống C: không có hiện tượng.

Hãy xác định các ion có trong từng ống nghiệm và điền vào bảng sau (không yêu cầu giải thích):

	Ống A	Ống B	Ống C
Các ion trong dung dịch			

Câu 5 (2 điểm). Khi nhỏ từ từ đến dư dung dịch NaOH vào dung dịch $AlCl_3$, kết quả thí nghiệm được biểu diễn trên đồ thị sau:

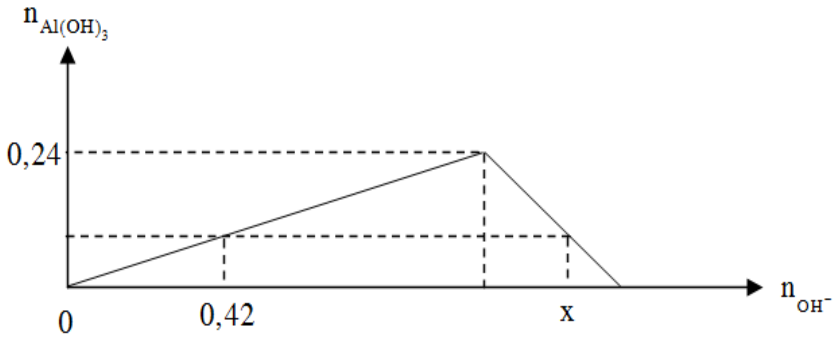

Hãy tính giá trị của **x**.

Câu 6 (3 điểm)

6.1. Dung dịch HCl có pH =3. Cần pha loãng dung dịch axit này bằng nước bao nhiêu lần để thu được dung dịch HCl có pH = 4?

6.2. Trộn 100 ml dung dịch hỗn hợp gồm H_2SO_4 0,15M và HCl 0,05M với 400 ml dung dịch $Ba(OH)_2$ có pH=13, thu được dung dịch X.

a) Tính pH của dung dịch X. Nêu hiện tượng khi nhỏ vài giọt phenolphtalein vào dung dịch X.

b) Tính khối lượng kết tủa thu được.

Câu 7 (2 điểm) Nạp 5 lít N_2 và 12 lít H_2 vào bình phản ứng (có xúc tác và nhiệt độ thích hợp). Sau một thời gian thu được hỗn hợp khí có thể tích 15,4 lít. Tính hiệu suất của phản ứng tổng hợp NH_3. Biết rằng các thể tích khí đo ở cùng điều kiện.

Câu 8 (3,5 điểm)

8.1. Cho 6,96 gam hỗn hợp X gồm Mg và Al tác dụng với 50 ml dung dịch H_2SO_4 73,5% (D=1,72 g/ml), đun nóng. Sau phản ứng, thu được dung dịch Y và một chất khí Z (sản phẩm khử duy nhất). Cho từ từ dung dịch Y vào 585 ml dung dịch NaOH 2M, khuấy đều thu được kết tủa E và dung dịch G. Nung kết tủa E đến khối lượng không đổi, thu được 10,04 gam chất rắn. Cô cạn dung dịch G, nung muối ở nhiệt độ cao, thu được 83,51 gam chất rắn F. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Tính phần trăm khối lượng kim loại trong X và nồng độ % các chất trong dung dịch Y.

8.2. Nung nóng 8,4 gam bột sắt ngoài không khí, sau một thời gian thu được ***m*** gam hỗn hợp X gồm sắt và các oxit sắt. Hoà tan hết hỗn hợp X bằng dung dịch axit sunfuric đặc, nóng thu được 2,8 lít khí SO_2 (đktc). Tìm ***m***?

- HẾT -

Học sinh không dùng bảng tuần hoàn khi làm bài. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ và tên học sinh: …… Lớp: ……

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRƯỜNG THPT BÌNH CHIỂU

KÌ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG
KHÓA THI NGÀY: 08/10/2022
HƯỚNG DẪN CHẤM MÔN HÓA HỌC 11

Câu 1. **(2 điểm)** Viết phương trình của các phản ứng (ghi rõ điều kiện) thực hiện dãy chuyển hoá sau:

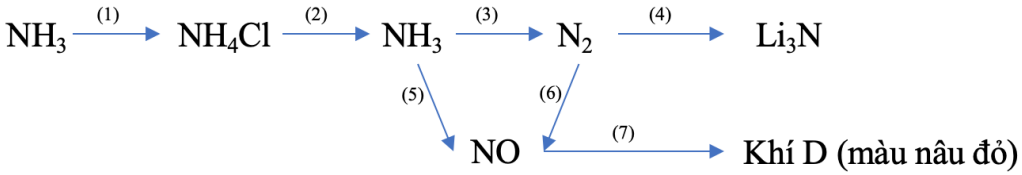

Câu 1	HƯỚNG DẪN CHẤM	Điểm
(2đ)	$NH_3 + HCl \rightarrow NH_4Cl$	0,25đ
	$NH_4Cl \rightarrow NH_3 + HCl$	0,25đ
	$4NH_3 + 3O_2 \xrightarrow{t^o} 2N_2 + 6H_2O$	0,25đ
	$N_2 + 6Li \xrightarrow{t^o} 2Li_3N$	0,25đ
	$4NH_3 + 5O_2 \xrightarrow{t^o} 4NO + 6H_2O$	0,25đ
	$N_2 + O_2 \overset{3000^oC}{\rightleftarrows} 2NO$	0,25đ
	$2NO + O_2 \rightarrow 2NO_2$	0,25đ
	Đầy đủ điều kiện	0,25đ

Câu 2: **(4,0 điểm)**

2.1. Nêu hiện tượng và viết phương trình phản ứng xảy ra khi cho từ từ dung dịch NH_3 đến dư vào dung dịch $CuCl_2$.

2.2. Chỉ dùng thêm quỳ tím, phân biệt các dung dịch mất nhãn sau: HCl, Na_2CO_3, $BaCl_2$, KNO_3, $Ba(OH)_2$.

2.3. Cho dung dịch X chứa hai muối: $NaNO_3$ và $Ca(NO_3)_2$. Trình bày phương pháp hoá học để tách dung dịch $Ca(NO_3)_2$ ra khỏi dung dịch X.

Câu 2	HƯỚNG DẪN CHẤM	Điểm
2.1 (1 đ)	HT1: Có kết tủa xanh lam HT2: Dung dịch xanh thẫm trong suốt (xanh lam đặc trưng)	0,5đ
	$CuCl_2 + 2NH_3 + H_2O \rightarrow Cu(OH)_2\downarrow + NH_4Cl$	0,25đ
	$Cu(OH)_2 + 4NH_3 \rightarrow [Cu(NH_3)_4](OH)_2$	0,25đ
2.2 (2 đ)	<table><tr><td></td><td>HCl</td><td>Na_2CO_3</td><td>$BaCl_2$</td><td>KNO_3</td><td>$Ba(OH)_2$</td></tr><tr><td>Quỳ tím</td><td>Hoá đỏ</td><td>Hoá xanh</td><td>-</td><td>-</td><td>Hoá xanh</td></tr><tr><td>dd HCl</td><td>x</td><td>$CO_2\uparrow$</td><td>-</td><td>-</td><td>Còn lại</td></tr><tr><td>dd Na_2CO_3</td><td>x</td><td>x</td><td>$\downarrow$ trắng</td><td>Còn lại</td><td>x</td></tr></table>	0,5đ x 6 ô
	$2HCl + Na_2CO_3 \rightarrow 2NaCl + H_2O + CO_2$	0,25đ
	$BaCl_2 + Na_2CO_3 \rightarrow BaCO_3 + 2NaCl$	0,25đ

2.3 (1đ)	Cho dung dịch tác dụng lượng dư dung dịch Na_2CO_3, lọc thu kết tủa	**0,25đ**
	$Ca^{2+} + {CO_3}^{2-} \rightarrow CaCO_3 \downarrow$	**0,25đ**
	Hoà tan kết tủa trong dung dịch HNO_3 thu được Ca^{2+}	**0,25đ**
	$CaCO_3 + 2H^+ \rightarrow Ca^{2+} + CO_2 \uparrow + H_2O$	**0,25đ**

Câu 3 (2 điểm)

3.1. Tại sao bánh bao lại xốp và có mùi khai?

3.2. Dân gian có câu: "*Lúa chiêm lấp ló đầu bờ / Hễ nghe tiếng sấm phất cờ mà lên*". Bằng kiến thức hoá học, em hãy giải thích câu nói trên.

Câu 3	HƯỚNG DẪN CHẤM	Điểm
3.1 (1đ)	Khi làm bánh bao người ta thường cho ít bột nở NH_4HCO_3 vào bột mì	**0,25đ**
	Khi nướng bánh, NH_4HCO_3 phân huỷ thành các chất khí và hơi thoát ra nên làm bánh xốp và nở	**0,25đ**
	$NH_4HCO_3 \rightarrow NH_3 + CO_2 + H_2O$	**0,25đ**
	Do khí NH_3 sinh ra nên làm bánh bao có mùi khai	**0,25đ**
3.2 (1đ)	Lúa chiêm là vụ lúa vào khoảng tháng 2, tháng 3 thời điểm mưa nhiều, sấp sét nhiều. Khi có sấm sét liên kết N≡N rất bền trong N_2 (cây không hấp thu được) bị phá vỡ ⇒ N_2 phản ứng với O_2 trong không khí. $N_2 + O_2 \xrightarrow{tia\ lửa\ điện} 2NO$	**0,25đ**
	NO phản ứng ngay với O_2: $2NO + O_2 \rightarrow 2NO_2$	**0,25đ**
	Mưa cung cấp nước cho phản ứng tạo thành HNO_3: $4NO_2 + O_2 + 2H_2O \rightarrow 4HNO_3$	**0,25đ**
	HNO_3 dễ dàng phản ứng với nhiều chất tạo thành muối nitrat.Ion nitrat chính là phân đạm, giúp cây phát triển nhanh.	**0,25đ**

Câu 4 (1,5 điểm). Có 3 ống nghiệm (kí hiệu là A, B, C) mỗi ống chứa các ion (không trùng lặp) trong các ion sau: Al^{3+}, Cu^{2+}, NH_4^+, Na^+, HCO_3^-, NO_3^-, SO_4^{2-}, PO_4^{3-}. Bằng thực nghiệm người ta thấy rằng:

- Nếu nhỏ lần lượt dung dịch HCl vào 3 ống nghiệm trên thì thấy trong ống C xuất hiện khí không màu, 2 ống còn lại không có hiện tượng.
- Nếu nhỏ lần lượt dung dịch $BaCl_2$ vào 3 ống nghiệm trên thì thấy trong ống A và C xuất hiện kết tủa trắng ống còn lại không có hiện tượng.
- Nếu nhỏ lần lượt dung dịch NaOH đến dư vào 3 ống nghiệm thì thấy:
  + Ống A: xuất hiện kết tủa keo trắng rồi tan hết.
  + Ống B: sủi bọt khí có mùi khai, xuất hiện kết tủa xanh lam.
  + Ống C: không có hiện tượng.

Hãy xác định các ion có trong từng ống nghiệm và điền vào bảng sau (không yêu cầu giải thích):

	Ống A	Ống B	Ống C
Các ion trong dung dịch			

Câu 4	HƯỚNG DẪN CHẤM				Điểm
1,5đ		Ống A	Ống B	Ống C	0,5đx3
	Các ion trong dd	Al^{3+}, SO_4^{2-}	Cu^{2+}, NH_4^+, NO_3^-	Na^+, HCO_3^-, PO_4^{3-}	

Câu 5: **(2,0 điểm)** Khi nhỏ từ từ đến dư dung dịch NaOH vào dung dịch $AlCl_3$, kết quả thí nghiệm được biểu diễn trên đồ thị sau:

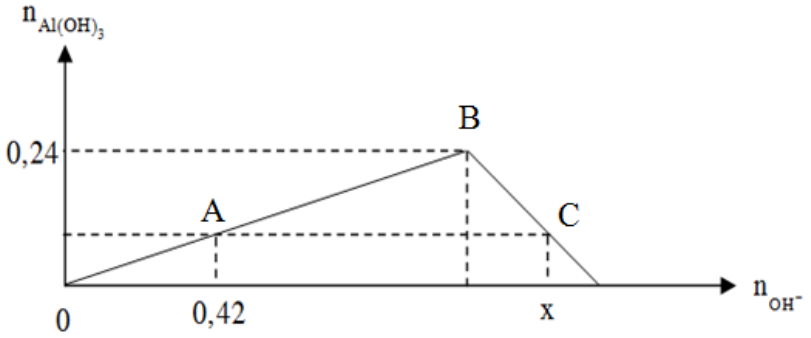

Hãy tính giá trị của **x.**

Câu 5	HƯỚNG DẪN CHẤM	Điểm
5 (2đ)	Tại điểm B $n_{Al(OH)_3 cực đại} = 0{,}24\ mol \rightarrow n_{Al^{3+}bđ} = 0{,}24\ mol$	0,5đ
	Tại điểm A xảy ra phản ứng: $Al^{3+} + 3\ OH^- \rightarrow Al(OH)_3$ 0,14 0,42 0,14 ⇨ $n_{Al(OH)_3\ tạo\ thành} = 0{,}14\ mol$	0,5đ
	Tại C: Kết tủa cực tan một phần: $Al^{3+} + 3\ OH^- \rightarrow Al(OH)_3$ 0,24 0,72 0,24 $Al(OH)_3 + OH^- \rightarrow AlO_2^- + 2H_2O$ 0,1 0,1 ⇨ $n_{OH^-} = 0{,}82\ mol$ ⇨ $x = 0{,}82\ mol$	0,5x2đ

Câu 6 (3 điểm)

6.1. Dung dịch HCl có pH =3. Cần pha loãng dung dịch axit này bằng nước bao nhiêu lần để thu được dung dịch HCl có pH = 4?

6.2. Trộn 100 ml dung dịch hỗn hợp gồm H_2SO_4 0,15M và HCl 0,05M với 400 ml dung dịch $Ba(OH)_2$ có pH=13, thu được dung dịch X.

a) Tính pH của dung dịch X. Nêu hiện tượng khi nhỏ vài giọt phenolphtalein vào dung dịch X.

b) Tính khối lượng kết tủa thu được.

Câu 6	HƯỚNG DẪN CHẤM	Điểm
6.1 (1đ)	V lít dung dịch HCl có pH = 3 → $[H^+] = 10^{-3}$ M → $n_{HCl} = 10^{-3}V$	0,25đ
	V' lít dung dịch HCl có pH = 4 → $[H^+] = 10^{-4}$ M → $n_{HCl} = 10^{-4}V'$	0,25đ

	⇨ $10^{-3}V = 10^{-4}V'$	**0,25đ**
	$\frac{V'}{V} = 10$ ⇨ Pha loãng 10 lần	**0,25đ**
6.2 (2 đ)	$n_{H_2SO_4} = 0{,}015\ mol;\ n_{HCl} = 0{,}005\ mol \rightarrow n_{H^+} = 0{,}035 mol$	**0,25đ**
	pH=13 ⇨ pOH = 1 ⇨ $n_{OH^-} = 10^{-1}.0{,}4 = 0{,}04\ mol$	**0,25đ**
	$n_{OH^-dư} = 0{,}005\ mol$	**0,25đ**
	$pOH(X) = 2 \rightarrow\ pH = 12$	**0,25đ**
	Phenophtalein hoá hồng	**0,25đ**
	$n_{OH^-} = 0{,}04\ mol \rightarrow\ n_{Ba(OH)_2} = 0{,}02\ mol \rightarrow\ n_{Ba^{2+}} = 0{,}02\ mol$	**0,25đ**
	Ba^{2+} + SO_4^{2-} → $BaSO_4$ 0,02 0,015 0,015 0,015 0,015 0,005 0 0,015	**0,25đ**
	$m_{BaSO_4} = 3{,}495g$	**0,25đ**

Câu 7 (2 điểm) Nạp 5 lít N_2 và 12 lít H_2 vào bình phản ứng (có xúc tác và nhiệt độ thích hợp). Sau một thời gian thu được hỗn hợp khí có thể tích 15,4 lít. Tính hiệu suất của phản ứng tổng hợp NH_3. Biết rằng các thể tích khí đo ở cùng điều kiện.

Câu 7	HƯỚNG DẪN CHẤM	Điểm
(2đ)	$N_2 + 3H_2 \overset{t^o,p,xt}{\longleftrightarrow} 2NH_3$ Bđ: 5 12 PƯ: b 3b 2b Cl: 5-b 12-3b 2b	**0,5x2đ**
	5 – b + 12 - 3b + 2b = 15,4 ⇨ b= 0,8 mol	**0,5đ**
	H= (0,8 : 5) . 100% = 16%	**0,5đ**

Câu 8 (3,5 điểm)

8.1. Cho 6,96 gam hỗn hợp X gồm Mg và Al tác dụng với 50 ml dung dịch H_2SO_4 73,5% (D=1,72 g/ml), đun nóng. Sau phản ứng, thu được dung dịch Y và một chất khí Z (sản phẩm khử duy nhất). Cho từ từ dung dịch Y vào 585 ml dung dịch NaOH 2M, khuấy đều thu được kết tủa E và dung dịch G. Nung kết tủa E đến khối lượng không đổi, thu được 10,04 gam chất rắn. Cô cạn dung dịch G, nung muối ở nhiệt độ cao, thu được 83,51 gam chất rắn F. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Tính phần trăm khối lượng kim loại trong X và nồng độ % các chất trong dung dịch Y.

8.2. Nung nóng 8,4 gam bột sắt ngoài không khí, sau một thời gian thu được ***m*** gam hỗn hợp X gồm sắt và các oxit sắt. Hoà tan hết hỗn hợp X bằng dung dịch axit sunfuric đặc, nóng thu được 2,8 lít khí SO_2 (đktc). Tìm ***m***?

Câu 8	HƯỚNG DẪN CHẤM	Điểm
8.1 (2,5đ)	Trong dd G: Na_2SO_4 (x) $NaAlO_2$ (y) Theo đề bài $\begin{cases} 2x + y = 1{,}17 \\ 142x + 82y = 83{,}51 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = 0{,}565\ mol \\ y = 0{,}04\ mol \end{cases}$	**0,25đ**
	Trong hỗn hợp X: Mg (a); Al (b) Nung kết tủa E thu được hỗn hợp $\begin{cases} MgO: a \\ Al(OH)_3: b - 0{,}04\ (BTNT\ Al) \end{cases}$	**0,25đ**
	$\begin{cases} 24a + 27b = 1{,}17\ (m_{hh}) \\ 40a + 102.\frac{1}{2}.(b - 0{,}04) = 10{,}04\ (m_{chất\ rắn}) \end{cases} \rightarrow \begin{cases} a = 0{,}2\ mol \\ b = 0{,}08\ mol \end{cases}$	**0,25đ**
	$\%m_{Mg} = 68{,}97\ \%$; $\%m_{Al} = 31{,}03\ \%$	**0,25đ**
	$n_{Na_2SO_4} = 0{,}565\ mol \rightarrow\ n_{SO_4^{2-}(Y)} = 0{,}565mol \xrightarrow{BTNT\ S} n_{S(Z)} = 0{,}08\ mol$	**0,25đ**
	Gọi k là số e trao đổi của S: BT e: 2.0,2 + 3.0,08= k.0,08 → k = 8 → Z là H_2S	**0,25đ**
	$m_{ddY} = 6{,}96 + 86 - 0{,}08.34 = 90{,}24g$	**0,25đ**
	BT điện tích suy ra dd Y $\begin{cases} Mg^{2+}: 0{,}2\ mol \\ Al^{3+}: 0{,}08\ mol \\ H^+ dư: \mathbf{0,49\ mol} \\ SO_4^{2-}: 0{,}565\ mol \end{cases}$ → Y $\begin{cases} MgSO_4: 0{,}2\ mol \\ Al_2(SO_4)_3: 0{,}08\ mol \\ H_2SO_4: 0{,}245\ mol \end{cases}$	**0,25đx2**
	$C\%_{MgSO_4} = 26{,}6\%; C\%_{Al_2(SO_4)_3} = 15{,}16\%;\ C\%_{H_2SO_4} = 26{,}61\%$	**0,25đ**
8.2 (1đ)	Quy đổi hỗn hợp X thành $\begin{cases} Fe: 0{,}15 \\ O: a\ mol \end{cases}$	**0,25đ**
	BT electron: 0,15.3 = 0,125.2 + 2a → a = 0,1	**0,5đ**
	m_X = 8,4 + 0,1.16 = 10 g	**0,25đ**

*** Học sinh giải cách khác, đúng → chấm trọn điểm.**

- HẾT -